

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Nr. 3641/1910.

Anunț școlar. *)

Școala civilă de fete din Arad.

Se aduce la cunoștința Onoratului Public, că înscriserile la școala civilă de fete cu internat din Arad pentru anul școlar 1910/11 se vor face în zilele de 19—23 august (1—5 septembrie) a. c. în localitatea școlii (Strada Deák Ferencz Nr. 27).

Părinții vor proceda însă corect, dacă în scris își vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, *îndată după publicarea acestui anunț*, adresându-se în această afacere dlui dr. George Ciuhandu, referent școlar la Consistorul rom. ort. din Arad.

Taxa pentru internat este: 450 cor. pe anul întreg școlar, în care sumă se cuprinde și didactrul școlar.

Taxa de întreținere este a se plăti *anticipativ* în 4 rate egale, și anume: la 1 sept., 1 nov., 1 febr. și 1 april al anului școlar, la Administrația casei Consistorului.

Pentru aceasta taxă elevele vor primi:

1. *Instrucțiunea prescrisă pentru clasele I—IV civile*, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația română, maghiară și germană, apoi instrucție în *economia de casă*, deprindere în pregătirea bucatelor, croit și cusut.

2. Locuință în odăi igienic îngrijite, provăzute cu mobile necesare.

3. Vipt întreg și anume: *dejun* (cafea cu lapte), *prânz* (2 pelse, iar duminica și în sărbători 3—4 pelse); *ujină* (cafea cu lapte) și *cină* (două pelse).

4. Spălat, luminat, încălzit și tot la 2 săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere elevele interne mai au solvi: a) 10 cor pentru medic (pe an), pentru care taxă elevele interne vor primi, în caz de lipsă, îngrijire medicală și medicamente; b) 25 cor. taxă de mobilă.

Pentru *instrucția de pian* se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti la *prima* înscriere 6 cor., ca *taxă de înscriere*.

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 cor. la an pentru *biblioteca școlară*.

Taxele: pentru medic, de instrucție la pian, de înscriere și pentru sporirea bibliotecii se vor plăti la mâna directoarei școlii, deodată cu înscrierea.

Elevele externe vor plăti *didactru* 60 cor., la an, care asemenea va solvi anticipativ, în 4 rate egale de câte 15 cor. și anume: rata I. la înscriere,

*) Organele roșnești de publicitate sunt rugate a reproduce acest anunț școlar în întregime.

rata II. la 1 nov., rata a III. la 1 febr. și rata IV. la 1 april al anului școlar.

Elevele *externe*, cari vor veni mai târziu, au să plătească *întreg didactrul*, iar elevele primite în internat mai târziu, vor avea să plătească didactru și pe timpul întârzierii.

Elevele *interne*, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, vor avea să plătească *întreagă* taxa de întreținere, dar numai în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen.

Acele eleve, cari după absolvarea școlii doresc să se mai perfecționeze în economia de casă, croit, cusut, muzică, pictură ș. a. vor fi primite ca eleve benevole cu taxa elevelor interne.

În clasa I civilă se primesc eleve, cari dovedesc, că au absolvat cu succes 4 clase elementare ori apoi în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

În celelalte clase se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clasa premergătoare la școală de categoria școlii civile.

Absolventele clasei a VI-a elementare se primesc, pe baza unui examen de primire, în clasa corespunzătoare etății lor și rezultatului dovedit la examenul de primire.

Elevele, cari se matriculează pentru primadată la școală, afară de atestatul școlar din clasa precedentă au să mai producă: extras de botez și certificat de revaccinare.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (mădrat), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 paplomă cu 2 cearșafuri de desupt (lepedee) și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monogramuri proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 1 lavor (lighian), 4 cărpe pentru șters lavorul, perie de cap, de dinți și de haine, peaptn și foarfeci, haină de port și 4 șurte negre, 1 paltou (haină de iarnă) 2 părechi de ghete și 1 ploier.

Afară de aceste, fiecare elevă internă ori externă îndată dela începerea anului școlar are să se provadă cu prescisele *manuale și revizite de învățământ* și cu revizitele de scris, muzică și lucru de mână.

Pentru lucrul de mână și pentru alte trebuințe se va depune, la mâna directoarei internatului, o sumă oarecare de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitorii lor.

În privința uniformeii, care va fi modestă, se vor lua dispozițiuni ulterioare, ca să fie cât de ieftină și bună.

Prelegerile se vor începe fără nici o amânare în 24 august (6 Septembrie) și dela acest termin elevele vor putea fi primite numai cu concesiune specială din partea Consistorului diecezan.

Ara d, din șed. cons. dela 1/14 iuliu 1910.

*Consistorul rom. ort.
din Arad.*

Discuțiunea în jurul organului Reuniunii învățătoarești.

Critica »amicului sincer« făcută în »Biserica și Școala«, la adresa organului Reuniunii învățătoarești a provocat răspunsul învățătorului, dat în organul Reuniunii învățătorilor. Ca să construim legătura între cele scrise de amicul sincer în »Biserica și Școala« și între răspunsul dlui D. Popoviciu din organul Reuniunii reproducem acest răspuns, după care urmează replică amicului sincer. Am mai primit un răspuns dela dl I. Crișan, dar acesta devine superflu prin reproducerea răspunsului Dlui Dimitrie Popoviciu prin care construim legătura polemică. Regretăm că se ia în nume de rău »amicului sincer« că scrie în »Biserica și Școala«, care după dl Crișan este »a treia sau a patra casă«, căci »Biserica și Școala« nu este nici a treia nici a patra casă dela învățători ci însași casa lor, întrucât adecă se țin învățătorii diecezani pentru cari s'a întemeiat foaia și care în tot decursul ei a tractat cu delicateță afacerile școlare și a le învățătorilor. După noi ar trebui să fie cei avizați mulțumitori pentru opinia ce le-o spune un bun coleg care dorește o înălțare a organului Reuniunii, iar nu să-l tracteze ca pe un rău voitor. Domnilor învățați-vă să fiți toleranți față de cei de altă părere și mulțumitori față de binefăcători și mai presus de toate să nu formați stat în stat, că sunteți ai bisericeii și casa bisericeii și școlii oficioase nu este casa a treia și a patra pentru Dvoastră ca să nu fiți nici Dvoastră considerați de fii rătăciți, căci vorba vine, așa se nasc sectarii. Mai ales cei bătrâni crescuți în vremuri mai bune sunf chemați, să dea elementelor mai tinere expuse ispitelor vremii exemplu viu de alipire cătră instituțiunile bisericești. După aceste clarificațiuni să urmeze schimbul de vederi :

„Amicului sincer“.

De un timp încoace, organul oficios al diecezei noastre, „Biserica și Școala“, dă multă atențiune lucrărilor noastre dascălești și în mai mulți numeri, parte în articoli de fond, parte în corpul foii, tractează aceste lucrări cu multă dragoste și multă bunăvoință.

Suntem mulțumitori On. Redacțiunii pentru această atențiune, pentru acest tartament și semn al dragosteii ce ne păstrează!

În Nrul 24, dela 13/26 iunie a. c., ocupându-se iarăși de noi, organul oficios „Biserica și Școala“, publică un articol, sub titlul: „Pentru foaia „Reuniunea învățătorilor“, subscris de un „Amicul sincer“, în care ni-se aduc, nouă învățătorilor și organului nostru, niște învinuiri foarte grele și aspre.

Să ni-se ierte deci, dacă pentru acest motiv, de astădată nu putem consimți pe de-a întregul cu cele publicate sub acest titlu.

Pentru clarificarea mai deaproape a chestiei și pentru a dovedi cât de puțin motivate sunt învinuirile, ce ni-se aduc, aflăm de bine a ne ocupa și noi mai pe larg cu această afacere și a servi cu premise, din cari și pe baza cărora să se poată aduce o judecată mai reală asupra acestei chestii gingașe; și în considerarea împrejurărilor în cari trăim, de atâta însemnătate pentru noi și școala noastră românească. Pentrucă dacă „Amicul sincer“ ar cunoaște, în legătură cu chestia ce ne preocupă și alte lucruri, pe cari poate nu le cunoaște, sunt convins, ar fi ajuns la altă concluzie și astfel și pe noi ne-ar fi dispensat dela acest răspuns.

Iată între altele ce zice „Amicul sincer“, în organul oficios „Biserica și Școala“, despre noi și organul reuniunii noastre :

„Reuniunea învățătorilor“ — înțelege, organul s'a putut naște, numai după ce membrii corpului didactic au simțit trebuința generală de a-și împărtăși unii altora vederile din practica pedagogică, câștigate în urma experienței lor proprii, spre a se discuta și lămurii acelea. Numai discutarea și lămurirea acelor vederi a putut fi scopul acestui organ, căci orice alte lucruri și chestiuni doar mai cu ușor se puteau afla prin alte reviste, foi și broșuri. Să mai adăugăm la scopul arătat încă și alte chestiuni, cari privesc foarte de aproape vieța dascălului nostru și astfel vom avea completat scopul, pentru care trăiește organul. Nu funcționează organul în direcția scopului arătat? — Atunci nu satisfacere trebuinței generale, în urma căreia și-a luat ființa.

„Privind noi însă astăzi în fața acestei creațiuni, o stare nu prea splendidă, în ceea ce privește vieța ei, vom putea ceti de acolo. Nu prea progresează această creațiune. Ba putem zice cu drept, că în loc s'o vedem tot mai robustă și mai aptă pentru scopul, în vederea căruia s'a creat, o vedem tot mai sarbădă și mai debilă, încât e teamă să nu sufere de vre-un morb incurabil, care mai curând sau mai târziu, să nu-i răpună vieța“.

„Și cumcă poate fi motivată această temere, mai bine o dovedește numărul din urmă (luna maiu) al revistei. Ajungând acest număr în mâna ori cărui cunoscător de cauză, ușor se va putea convinge despre toate cele spuse“.

„O pagină din activitatea școlară a mitropolitului baron de Șaguna“, „Boalele lipicioase“, o prelegere : „Nutremântul vitelor“ și niște informațiuni, atâta-i tot cuprinsul acestui număr. În trecut observ la prelegerea poporală, că foarte nedumerit mă lasă — presupunând că acestei prelegeri i-s'a dat loc în revistă spre a servi de model — „masa de veselie“ din prelegere, la care pe semne trebuie să „închinăm“ și noi, dacă avem de gând să ținem prelegere poporală“.

S'apoi întreabă cu glas adânc răsunător „Amicul sincer“ : „unde sunt din acest număr lucrurile și chestiunile, ce într'adevăr trebuie tractate și discutate în vederea cărora s'a și adus la vieță acest organ? Ori

numărul cel mare de învățători, puși în fruntea revistei, ca și membrii în comitetul de redacție, toți să nu fie în măsură a tracta și discuta chestiuni de natura aceasta, încât revista să fie osândită să rămână sarbădă cu desăvârșire? Și încheie cu îngrijorarea: „ar fi, negreșit, o pierdere considerabilă, ca acesta apariție să și dispară așa curând“.

Cam aceste ar fi în extras părțile cele mai esențiale din articolul lui „Amicul sincer“!

Nu știm cine este acest domn, care se subscrie „Amicul sincer“. Una însă o știm, și aceasta pare a se dovedi și despre acest domn, că și dânsul e dintre cei mulți, cărora le place pururea, să vadă paiul în ochii altora. Și ca atare, suindu-se sus, sus, se girează de un bun cunoscător al afacerilor — ba și bun prieten al dascălilor. Și apoi ține-te și dă-i înainte, că asta nu-i bine, ba că ceea nu-i bine. Și așa mai departe, după cum e azi cam la modă, a critică, însă fără a și ajuta *faptice* în acelaș timp. Căci, deși acest domn, ce ni-se recomandă: „Amicul sincer“, zice, că vede multe rele la noi, se înțelege tot numai din depărtare, se ferește totuși a veni la noi, pentru a ne cunoaște și din apropiere. Apoi da, se ferește, căci noi nu suntem cei născuți și creșcuți în profiră și vison. Noi suntem, ca toată vieața noastră, sărăcuți. Și cu oamenii săraci — așa-i zisă — nu-i *rentabil* să cam stai de vorbă. *Avem însă o inimă caldă românească, care pururea a bătut și va bate pentru a neamului propășire.* Și aceasta dorim să o știe și „Amicul sincer“ al nostru, când discută cu noi!

Ce poate ne lipsește în formă, nu ne lipsește în fond! Iar despre aceasta, cred, dascălul român a dat dovadă îndeajuns și până acum. Am dori ca să ni-se mai arate o clasă de oameni, cari între împrejurări atât de grele și atât de priincioase, și pe lângă o retribuție atât de modestă și acesta de cele mai multori numai cu mare chin și vai primită, să fi muncit și să muncească atâta, ca și tocmai noi, învățătorii români! Dacă „Amicul sincer“ al nostru ar fi ținut cont de toate aceste, cred, că deși nu dorește a ne cunoaște mai deaproape, darăla „temeri“, ca cele de natura, „că³ organul nostru ar suferi de un morb incurabil“, n'ar fi ajuns.

Cu anul acesta, organul nostru a intrat deja în anul al 7-lea. Va să zică de 7 ani de zile lucrăm, muncim și luptăm desinteresăți și pe acest teren! Totdeauna însă *răzimați numai și numai pe forțele și puterile noastre.* Dela nime încă până astăzi n'am primit nici un sprijin, nici un ajutor. Suntem chiar în lupte pentru a ne apăra acest stag, susținut și nutrit numai și numai de noi. Așa dar mai încet cu critica!

Avem atâta profesori, preoți, advocați, medici și atâta alți oameni cu carte și în bună stare, dar câți doamne, câți din aceștia sprijinesc modesta noastră lucrare, pornită din gândul cel mai bun și nobil!? Câți dintre aceștia scriu la organul nostru, pentru a-l face mai bun, dacă de fapt nu e destul de bun, nu impune destul de mult? Căci, așa se vede, ce ese din capul dascălului nu impune, nu „poate“ impune; se cer deci și aici „autorități“. Câți ne tind mâna de ajutor?! — Noi încă zicem și nu o negăm, ar putea fi și mai bun. Câți dintre aceștia au aflat de bine să încurajeze și promoveze munca noastră abonând organul nostru cel puțin? Măcar că tot abonamentul nu costă mai mult decât 5 cor., zi: *cinci coroane la an.* Nu că nu îl abonează decât numai un număr foarte restrâns dintre aceștia, dar și dintre aceia, cari l-au abonat ori i-l-au trimis noi, în speranța că vor pricepe și vor și aprecia munca noastră pentru binele și ridi-

careia bisericeii și a neamului nostru, mulți nu și-au slovit abonamentul, așa, că a trebuit să cheltuim din ce am putut cruță sub alte titluri, pentru a-i provoca de sute de ori, ca să-și slovească prețul abonamentului și în urmă totuși să le abscriem și sumele restante și să le sistăm și trimiterea organului.

Itată la ce se reduc iavinurile ce ni-se fac!

Societatea nu vrea, ori — poate — nu știe să aprecieze îndeajuns munca noastră sinceră și desinteresată. Pe motivul, că Dumnezeu te-a lăsat să fi dascăl, ești luat încă și astăzi numaidecât peste picior. Onoare puținelor excepțiuni!

Vei zice poate, dle și „Amicul sincer“ al nostru, că dacă voim să fim considerați de societate, să ne dovedim demni de acea considerație! Așa? D'apoi cum te vei dovedi, când d'acapo ți-se deneagă ori ce ajutor?

Nu numai atât! Dar unii caută a se pune chiar curmeziș, împiedecându-te în lucrare, în loc ca să te ajute.

Dzeu a putut face din nimica toate, noi, oameni fiind, nu putem face nimic din nimica!

Să vedem câți abonenți avem noi de toți la organ? Avem azi 268; dintre cari 240 sunt învățători, membrii ai reuniunii, restul sunt alți oameni și schimb cu alte organe de specialiitate.

Itată deci cum suntem noi sprijiniți de societatea mare, și apoi poftim progres. Sd poate pe lângă așa sprijin să dai înainte, să produci mai mult decă ce poți produce în astfel de împrejurări? Căci cu abonament dela atâția, abia se acopăr cele mai arzătoare cheltueli.

Și Doamne, câte lucruri bune nu se îngroapă la noi tot numai în lipsă de sprijin!

Să nu se uite apoi nici aceea, că atât radactorul organului nostru, precum și toți ceialalți membrii din comitetul de redacție sunt toți atâta învățători în *activitate*, cari pentru a putea răspunde într'adevăr grelei lor chemări, pe lângă că, zi de zi, au să muncească dimineața dela 8—12 și după amiazi dela 2--5, trebuie să mai facă și din noapte zi, dacă e ca să-și poată împlini datorința cum se cade și cum cer împrejurările grele în care trăiesc. Va să zică tot oameni cu puțin, foarte puțin timp liber. Și cu toate aceste, să ni-se arate în Ungaria, la noi, românii, un organ de asemenea natură mai de valoare și mai bine redactat decât al nostru? Să se caute numerii dela început, până astăzi, nu numai un număr oare-carele, d. e. *cel din luna Maiu de estimp*, care, deși — poate — nu mulțumește pe deplin gustul „Amicului sincer“, al nostru, cuprinde totuși lucruri bune și povețe folositoare, și se va vede, că în cadrul puținței și a împrejurărilor, n'a fost chestie pedagogică și de cupriusul celor cerute de „Amicul sincer“ al nostru, cu care să nu se fi ocupat acest modest organ. Chiar și numărul de față, în parte, e o dovadă despre aceasta.

Adevărat, la înălțimi mari n'am ajuns, dar și aceea este adevărat, că răzimați numai și numai pe puterile noastre proprii, tot s'a făcut și se face, cese poate și s'a putut.

Și dacă școlile noastre din dieceza Aradului au ajuns unde sunt astăzi, apoi nu greșim, dacă cutezăm a afirmă, că o bună parte din aceasta este a se atribui și acestui modest organ al nostru.

Să ni-se tindă dle „Amicul sincer“ al nostru, din partea tuturor celor chemați ajutorul posibil numai și vă asigurăm, că motiv de plângeri, dacă sunt astăzi, pe viitor nu veți mai avea.

Ce privește „nedumerirea“ „Amicului sincer“ al nostru, privitor la seria prelegerilor poporale, ce am început a-le publica în organ, ca model pentru învățători, ne permitem a-l ruga, ca să nu fie tare „nedumerit“, pentru că acele prelegeri noi le publicăm după o carte compusă de marele poet al nostru: *Gheorghe Coșbuc*, la însărcinarea înaltului ministru de culte al României, pe baza celor mai bune prelegeri de această natură, lucrute de cei mai distinși dascăli și frați ai noștri de acolo. Și dacă cu toate acestea, „Amicului sincer“ al nostru nici înrări de asemenea natură nu-i impun, răspundem la aceasta scurt: *mai bune n' avem.*

După toate aceste, dle și „Amicul sincer“ al nostru, cred, că luând și On. D.Ta în bună cumpănire toate cele spuse până aci, vei ajunge la convingerea, că într-un adevăr mai mult, între astfel de împrejurări, nu se poate.

În fine declarăm, că primim bucuros și cu mulțumită sfaturi binevoitoare, dar una ne rugăm, ca în necunoștință de cauză, să nu fim luați prea peste picior.

Dimitrie Popoviciu,
învățător rom. ort.

Pentru foaia »Reuniunea Învățătorilor«.

În firea omenească este dată apărarea de sine. Se înțelege, căci altmintrelea cum ar și fi posibilă menținerea individului în viața aceasta, spre a-și face rolul. Apărarea de sine este dată în ființa tuturor viețuitoarelor. Decât că a ființei omenești se distinge de a tuturor, între altele multe și prin aceea, că simțul ei delicat poate fi atins și de lucruri, în a căroră lumină, ce se revarsă, respectivul se vede a fi cauză ori contributor la unele-alte pedeci, ce, într-o formă sau alta, mult puțin, dar îngreunează mersul obștească. Da, pentru că omul își cunoaște rostul, cunoaște că D-zeu l-a lăsat în lume pentru ca trăind să îndeplinească rolul ce-l are într-un scop, ce e cu mult mai presus decât viața sa.

Acesta fiind, scopul e de tot natural, ca și aceia dela foaia „Reuniunea Învățătorilor“ să înceapă apărarea de sine contra învinuirilor ce și-le-au văzut asupra capului, în urma articolului meu publicat în „Biserica și Școala“ Nr. 24. Tot de aci se poate explica și tonul, în care apărătorul lor, dl învățător Dimitrie Popoviciu, face aceea aparare*) în ton puțin cam apăsător, numărându-mă între cei căroră pururea le place să vadă paiul în ochii altora. Cu toate că cetind acel articol al meu, din felul cum sunt arătate lucrurile acolo, ori cine poate vedea, că acela a fost scris nu cu gândul de a băga de vină, cuiva ci cu celea mai curate intențiuni de a sprijini, cercând îndreptă ce am văzut că ar fi de lipsă.

Peste tot, puțin cam năcăjit pare dl D. Popoviciu, fiind că are să facă această aparare. De aceea și zice D-sa într'un loc mai la început: „.....dacă „amicul sincer“ ar cunoaște...etc., ar fi ajuns la altă concluzie, și astfel și pe noi ne-ar fi dispensat dela acest răspuns“. Am fost în curat pentru ce e năcăzul dlui Popoviciu, îndată ce am ajuns în capăt cu cetirea răspunsului D-sale. Anume, când s'a apucat de a apăra, deja a simțit că cu prea puține șanțe de reușită se apucă de acest lucru.

Într'adevăr, întreg răspunsul dlui Popoviciu nu face altceva, decât numai confirmă în mod indirect

tot ceea-ce am constat eu în articolul meu. Din celea ce urmează se va vedea mai bine cum.

Domnul D. Popoviciu aduce înainte, ca un fel de garanție pentru foaia din chestiune, inima caldă ce pururea bate în peptul învățătorului nostru pentru propășirea neamului. Admit. Aceasta însă nu poate nici decât însemna, că dnii învățători pot merge pururea numai pe calea cea bună. Câte bucurii din viață nu se încep cu celea mai bune intențiuni, gânduri înalte, și totuși, la capăt es tocmai pe dos, numai din cauza mijloacelor și căilor nepotrivite. Căci a greși e un ce omenesc, e lege de sub care nimeni nu poate fi sustras. Și până când lucrul stă așa, nici dl Popoviciu, nici altul, nime nu-mi poate denega dreptul de a constata greșelile ce se fac chiar și în mersul d-lor. Și nu, mai vărtos atunci, când aceasta o fac cu simț curat.

Aduce mai departe dl Popoviciu, vrând a-mi dovedi că sunt în cea mai mare rătăcire când vorbesc de mod incurabil la această foaie, zic aduce înainte munca încordată și desinteresată a învățătorului nostru, făcându-și cu scumpătate datoria. Nici aceasta nu poate fi garanție. Pentru că eu am dovedit în articolul meu de atunci că organul din chestiune funcționează de tot slab, chiar abătându-se dela direcția cea adevărată. Aci ar trebui să mă combată dl Popoviciu — ori altcine-va — dovedindu-mi contrarul, că adevărată constatarea mea e nebazată, organul funcționând perfect. Nu sunt combătut în punctul acesta? — e bazată temerea, că organul suferă de un morb incurabil. Căci dacă organul nu funcționează perfect, cauza poate fi numai un morb, care dacă nu se va mai îndreptă, va fi incurabil. Și cumcă prea puține semne de îndreptare se arată, aceasta o dovedesc și celea două numere din urmă ale organului, 6 și 7, cuprinse într'o singură broșură, destul de subțire și ușoară și aceasta. După întârziere de o lună, pe drept ne așteptam ba o broșură mai voluminoasă și cu un cuprins mai bogat. Ce aflăm însă în el? Afară de răspunsul dlui Popoviciu aflăm un alt răspuns al lui g—n. referitor la un articol publicat nu știu în care din numerii trecuți, căci în cel din Maiu nu-i; asemenea „o ultimă reflexiune“ de Bujescanul, nu știu la care articol mai reflectează și el, căci în nrul antecesor, din Maiu, iarăși nu aflu nimic la ce ar putea reflecta. Afară de acesta mai aflăm în broșura din chestie o prelegere practică, una populară, apoi prigonirea unui învățător și niște informațiuni, și cu aceste s'a terminat întreg conținutul a două numere contrare, pe cari dl Popoviciu le amintește, voind a dovedi contrarul dela ceea ce susțin eu despre prosperarea organului.

Tot ca chizeșie amintește dl. Popoviciu și numerii din trecut ai organului, cum și faptul, că acest organ l-au susținut D-lor timp de șase ani trecuți, numai cu puterile lor proprii, trebuind de multe ori chiar să lupte pentru apărarea acestui steag. Așa și trebuie! Ba încă e de lipsă, ca lupta să fie condusă cu tact și precauțiune. Și de câte ori conducătorului i-se atrage atențiunea asupra vr'unui rău, ce ar zădărnici rezultatul luptei, el e dator să se convingă despre adevăr, și dacă vede răul, să caute cauza, dar s'o caute pretutindeni, chiar și la sine, în tactica sa de luptă, recunoscându-o; căci numai astfel poate urma la timp îndreptarea. Da, recunoașterea greșalei e prima și cea mai însemnată condiție de îndreptare.

Cât pentru tendința dlui Popoviciu, de a adeveri cu numerii din trecut starea sănătoasă a organului, trebuie să amintesc numai atât, că tocmai împrejură-

* (Vezi răspunsul dlui Popoviciu în »Reuniunea Învățătorilor« Nr. 6—7 din unie-iulie.

rea, că numerii din prezent sunt mai pre jos decât ceia din trecut, tocmai aceasta dovedește măi bine, că foaia, în loc se progreseze regresează, confirmând astfel ceea ce spuse de mine despre starea sanitară a organului.

În celea din urmă recunoaște însuși dl Popoviciu, că dară totuși organul nu prosperează atât de splendid. Nu vrea să recunoască însă că cauza la aceasta ar izvorî din starea lăuntrică a organului, ci o atribuie împrejurărilor externe. Astfel se plânge, că nu vine din nici o parte mână de ajutor; că sunt în societatea noastră advocați, medici, preoți cu dare de mână, profesori etc., nici unul însă nu vinde să sprijinească foaia, materialicește, ori cu spiritul, făcându-o mai interesantă prin articolii lor luminați. Cu un cuvânt întreagă vina o aruncă asupra societății ignorante. Să mi-se ierte asemănarea, dar în urma acestora văd în aceea foaie o biată ființă, ce vecinic se plânge, că nu-i bun locul în care trăește, apa, aerul, mâncarea etc., că toți o năcăjesc de toate laturile, căpe cât de bine i-ar fi ei, dacă mediul în care trăește n'ar fi atât de nefavorabil; și nici decât nu vrea să vadă, că toată nemulțămirea față de ceia de sus, e provenită din starea nu prea splendidă acelor din lăuntrul său. Că mediul în care îi este dat organului din chestie să trăiască e cam sărăcăcios în celea alimentare, aceasta e adevărat; accentuez însă din nou, că ființa în care este destulă putere de vieață, își poate estrage și dintr'un astfel de mediu hrana trebuincioasă, înputernicindu-se tot mai mult și simțind astfel tot mai puțin împrejurările tari în care trăește.

Apoi, din articolul meu de atunci poate vedeă ori cine, și deci și dl Popoviciu, că mie nu-mi impun tocmai articolii pompoși ai lor nu știu ce fel de autorități pedagogice. Am arătat acolo motivul pentru care s'a putut naște organul, cum și direcția cea adevărată în care ar trebui să fungheze acela, încât e și prea evident, că mie mi-ar impune tocmai tractările și discuțiile învățătorilor, din cercul experienței lor.

Peste tot deci, invinuirea ce o aruncă dl Popoviciu asupra societății nepăsătoare, nu poate motivă slaba fungare a organului. Îmi vine să cred, că chiar și aluzia, ce o face d-sa la mijloacele material atunci când vorbește de abonamente, — nu cunosc mai de aproape starea lucrurilor, — îmi vine însă să cred că și aceasta aluzie e numai o născocire de a scuză apariția neregulată a organului. Înțeleg adecă așa, că reuniunea învățătorilor atunci când hotărește susținerea organului său, și pune la dispoziție toate mijloacele de susținere, cu abatere dela aceea, că de unde și cum, pentru ca așa acela să apară regulat. Cât însă pentru împrejurarea, că în organ nu se tractează regulat chestiuni de natură pedagogică, ci locul lor îl cuprind lucruri de altă natură, cum și aceea, că la discuția vr'unei chestiuni răspunsul la cutare articol nu apare în nrl proxim, aci nu mai poate încape nici o discuție, că vină n'ar purta-o aceea, în grija căroră este pusă prosperarea acestei creațiuni.

Mai cătră sfârșit vorbește dl Popoviciu de nedumerirea mea față de prelegerea poporală publicată în numărul din Maiu al organului, zicându-mi că n'am ce să fiu nedumerit, deoarece acele prelegeri se publică după o carte prelucrată de G. Coșbuc, după celea mai bune prelegeri populare din România. Apoi chiar așa să fie, dar prelegerea din chestie se începe astfel; „Ori de câte ori pe la zile alese ne îngăduie vremea să ne putem adună mai mulțiori în jurul unei mese de veselie, cu aceste vorbe închinăm: . . . etc.“ Nedu-

merirea mea provine de acolo, că acest început lasă să se înțeleagă, că prelegerea se ține la o masă de veselie, închinând mereu, cu alte cuvinte bând cu toții împreună. Înțeleg să fiu intim cu țaranul, pentru ca astfel, având el deplină încredere în tine, să-l poți conduce pe calea cea bună. Intimitatea însă e permisă numai până la un punct, pe care dacă-l vei pestece, pierzi din autoritate. Și înosebi nu e de fel bine să bei cu el; aceasta și pentru motivul de mai nainte, dar și pentru că el și așa are prea mare înclinare spre băutura, și astfel, stând la băutura cu el, tu, dascălul și conducătorul lui, își vede motivată care cum patima, și de aci, urmări rele. Nu e corectă deci publicarea acelei prelegeri, în felul cum s'a publicat, pentrucă mulți dintre învățători vor putea ajunge în rătăcire din cauza ei.

Și apoi mai una. Dl Popoviciu în răspunsul său face amintire de gust, zicând adecă, că foaia din chestie nu-mi poate mulțami gustul. Apare un lucru de tot ciudat! Căci am arătat atunci motivul pentru care nu mă poate mulțami, aducând destule argumente, pe cari însuși d-sa nici n'a cercat a mi-le zdrobi. Ba și mai mult: însuși d-sa trebuie să recunoască, că organul nu apare regulat, că întârziind se contrag numerii tot acuș-acuș. Și apoi recunoaște dl Popoviciu, de și nu o arată pe față, și aceea, că nu apare acela în direcția care ar trebui; căci altmintrelea, barem, ar fi cercat să-mi documenteze contrarul, și nu s'ar fi pus să arunce vina asupra altora. Ei, și totuș d-sa zice, că *gustul* nu mi-l poate mulțami. Se face d-sa a nu ști deosebi gustul de pretenziune motivată.

Și din celea aduse de dl Popoviciu reese așa dar tot mai mult, că organul funghează slab, și că vina pentru aceasta nu poate fi aruncată din căra celoră ce formează comitetul de redacție. Și cumcă însuși dl Popoviciu recunoaște acest lucru, se vede și din cercarea sa de a-i scuză pe toți aceia, spunând că toți sunt învățători în activitate, și ca atari, dispun de prea puțin timp. Cred. Dar aceia sunt șasesprezece cu numărul! Și apoi cu abatere dela aceasta, ei și-au luat angajamentul; trebuie deci să se achite cât mai bine de dorința ce o au în urma aceluia.

Încheiu deci, în speranța unei îndreptări.

„Amicul sincer“.

Este post de catihet sistemizat?

În nex cu favorul acordat de Ministru învățătorilor de a călători cu preț de jumătate pe liniile căilor ferate din țară, în foaia prețească din Timișoara a apărut un articol semnat de Dr. D. Voniga, în care se pune în discuție, că oare postul de catihet la școalele confesionale este sistemizat sau nu? Trebuie să observ, că articolul din chestie poate provoca la On. preoțime oarecari nedumeriri asupra acestei întrebări. Un preot, care cât de cât cunoaște organizația bisericii noastre și știe poziția ei în timpurile de față, nu se va lăsa sedus de logica neîntemeiată a aceluia articol. Fiind întrebarea aceasta de un interes general, cred a nu fi de prisos discutarea ei. — Pentru ca să putem da răspuns temeinic, trebuie să fim în clar cu aceea, că ce este postul de catihet?

Din istoria bisericească știu, că învățăturile religiunii creștine propagate de ss. Apostoli s'au continuat de urmașii lor, de ss. Părinți și de cătră episcopii veacurilor următoare. Între mijloacele cele mai eficace și folositoare fără îndoială au fost școalele catihetice, dintre cari cea mai renumită eră cea din Alexandria.

Istoricul Euzebiu zice, că originea școalei acesteia se trage din timpurile prime ale creștinismului, iar Ieronim îl numește de cel dintâi învățător și apostolul și evangelistul Marcu al școalei acesteia. Dacă vom urmări istoria bisericească, vom afla destule urme despre modul bisericii de a învăța catihetic. Primindu-se în sânul bisericii pruncii prin s. botez, s'a pus pondul cel mai mare al învățământului catihetic, cu dânsii. Va să zică biserica s'a îngrijit dintru început, ca credincioșii ei să primească hrana sufletească din frageda copilărie, iar cu executarea acesteia au fost însărcinați episcopii și respective preoții. Știu dară, că preoții au avut datorința a catehiza.

Dacă vom cerceta acum așezămintele și canoanele bisericii noastre, vom afla că preotul în înțelesul acesta este și obligat a face catehizarea. Precum are datorința preotul a predica în biserică pentru adulți, astfel are datorința a catehiza la tânărim. (Șaguna: „Dreptul canonic” § 186). De aici rezultă, că precum este îndatorat preotul a săvârși celelalte funcțiuni bisericești, a liturghisi, boteza, cunună, îngropă, a cerceta bolnavi, a predica, astfel nu se poate subtrage nici de sub funcțiunea catehizării, pe care eu o consider de o funcțiune bisericească, asupra căreia autoritatea școlară nu poate dispune, ci numai autoritatea bisericească. Postul de catihet la școala confesională nu este un post școlar separat, ci este o funcțiune obligătoare a preotului, tocmai ca și celelalte funcțiuni bisericești. Veneratele Consistoare și Arhieriei nostri și-au dat bine sama despre faptul acesta, și nu socotesc funcțiunea preotului ca catihet de post școlar separat și sistemizat. Dacă vom mai lua în considerare organizația bisericii noastre autonome, apoi poziția ei și împrejurările din timpul de astăzi, Veneratele Consistoare au tot dreptul a se baza pe acest fapt, emanat din așezământul bisericii, și a nu declara aceste de posturi sistemizate în înțelesul cerut, pentru că atunci fac posibil amestecul străin și asupra acestui studiu. Oare cum ar fi putut sări Episcopatul și corporațiunile noastre bisericești întru apărarea autorității sale în acest punct contra dispozițiilor faimoasei legi apponyane referitoare la religione în școala confesională, dacă nu pe această bază?

Să presupunem dar că postul de catihet ar fi nu post școlar sistemizat, ce ar zice preotul acela român când autoritatea școlară iar porunci să catehizeze într'o limbă străină de biserică căreia servește? Oare pentru favorul de a călători cu jumătate preț, — pentru niște cruceri — ar fi în stare să surpe temelii bisericii sale?

În timpul de față preotul conștiu știe că dacă este tras la răspundere de autoritate necompetentă va zice: „Eu am autoritatea mea bisericească, poștește acolo, aceia mă va trage la răspundere“. — Invers se poate întâmpla: „dacă tu ai post școlar sistemizat, da, i-ți dau favourul, dar atunci ai să te supui dispozițiilor mele“.

Stând astfel lucrurile nu cred că On. preoțime ar fi atât de egoistă și ar fi aplicată a provoca dispoziții, din cari deși preoțimea ar avea un folos neînsemnat și trecător, dar ar sacrifica în schimb autoritatea bisericii amenințată și din alte părți. Să rămânem numai sub scutul ei! Preotul este sistemizat prin canoane și autoritatea bisericească de catihet, autoritatea civilă nu sistemizează posturi de catiheti, pentru că nu cade sub iurisdicția ei autoritatea bisericească.

Ghiroda, la sârbătoare ss. ap. Petru și Pavel 1910.

Virgil Popovici,
paroh.

XIV. Aviz pentru anul viitor.

Anul școlar 1910/1911 se va începe la 1-a septembrie v. 1910. Inscrierile se fac de Direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 septembrie v.

Pentru a se împiedeca o aglomerare prea mare de elevi în clasa I-a comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferința a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotările pentru înscriere în clasa I. comercială să se facă în fiecare an prin adresă în scris până în 15 august st. v. la Direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertracteze în conferința de începere a anului școlar, în care se va decide eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I. comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulamentul, adică 40 de elevi.

4. Cei neînsinuați până la termenul fixat în punctul prim, precum și cei-ce nu vor prezenta la însinuare atestatele cuvenite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV. gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.

Examenale supletorii și de emendare se vor ține în 1, 2 și 3 septembrie v. Cei ce vor întârziă atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examenale de privatști se vor ține în 4 septembrie v. Aceștia au însă a se însinua în persoană la direcțiune cel mult până 1-a septembrie v. Priotiștii au a plăti la direcțiune taxele pe un an școlar cu 94 coroane și taxa de examen de 80 coroane, dejă la însinuare pentru examen.

Taxa de primire e 8 coroane, didactru 60 coroane și alte taxe 6 coroane, și trebuie să plătească la înscriere cel puțin jumătate, iară până în februarie restul. Elevii, cari nu-și vor achita la timp taxele, vor fi opriți dela cercetarea cusurilor.

Elevii de confesiuni streine decât cea română greco-orientală și greco-catolică plătesc didactru dublu.

Fiecare elev e dator a plăti pe seama fondului de pensiuine al profesorilor încă o taxă de 10 coroane o taxă edilă de 20 coroane pentru zidirea școalei, iară pentru excursiuni școlare și alte trebuințe suma de 6 coroane.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile și recvizitele necesare nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și necorespunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături cu numele elevului.

Chipul și uniforma proprie a școalei comerciale se recomandă a se procura dejă în prima lună de școală și se impună în mod obligatoriu tuturor elevilor din școala comercială. Forma și culoarea se pot afla dela Direcțiune. Pentru orice informațiuni mai detalitate părinții și tutorii școlari să se adreseze la Direcțiune.

Nr. 3640/1910.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a următoarelor catedre profe-

sorale dela institutul pedagogic gr.-or. român din Arad :

1. Limba și literatura maghiară, istorie și constituție :

2. Desemn și caligrafie.

Beneficiile, împreunate cu catedra de limba și literatura maghiară, istorie și constituția patriei sunt :

a) Salar fundamental 1800 cor.

b) Cvinvenale (șase) câte 200 cor.,

c) Bani de cortel 500 cor.

d) Participare la fondul de penziune conform dispozițiilor statutare.

Beneficiile împreunate cu catedra de desen și caligrafie sunt :

a) Salar fundamental 1600 cor.

b) Cvinvenalele (6) de câte 200 cor.

c) Bani de cortel 400 cor.

d) Participare la fondul pe penziune, conform dispozițiilor statutare.

Dela recurenți se recere, să aibă calificația prescrisă pentru profesorii dela preparandiile de stat, ori calificația pentru școalele medii, precum și calificațiunea prescrisă prin Regulamentul congresual din 1909, stabilit conform §-lui 122 punct 10. din Statutul Organic.

Recursele sunt a se înainta Consistorului eparhial din Arad, în termin de **30 zile** dela prima publicare a acestui concurs, — ajustate fiind cu :

a) Autobiografia pe scurt, a recurentului ;

b) Extras de botez :

c) Atestatele despre calificația recurentului ;

d) Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară, pentru cazul, că recurentul ar fi mai funcționat deja și până aci ca profesor la vre-un institut de învățământ ;

e) activitatea literară a recurentului.

Arad, din șed. cons. plenară dela 25 iunie (8 iulie) 1910.

*Consistorul gr.-or. român
din Arad.*

Nr. 5600/1910.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a unei catedre profesionale la institutul teologic gr. ort. rom. din Arad.

Beneficiile împreunate cu această catedră sunt următoarele :

a) Salar fundamental 1800 cor.

b) Cvinvenal câte de 200 cor.

c) Bani de cvartir anual 500 cor.

d) Participarea la fondul de penziune conform dispozițiilor din Statute.

Recursele sunt a se adresa Consistorului gr. ort. român din Arad până inclusive 14/27 August 1910, ajustate cu :

1. Atestat de botez.

2. Autobiografia pe scurt a recurentului.

3. Atestat că este Dr. în teologie și are atestat de calificare clasa primă.

4. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară, pentru cazul că recurentul ar fi funcționat deja și până aci ca profesor la vreun institut de învățământ ori în altă calitate.

5. Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința consistorială dela 25 iunie (8 iulie) 1910.

*Consistorul gr. ort. român
din Arad.*

Nr. 3599.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștință celor interesați, că petițiunile de primire în institutul teologic ort. rom. din Arad, pe anul școlar 1910/11, au să fie înaintate subscrisului Consistor cel mult până în 6/19 august 1910, instruite cu :

1. Atestat de botez, estradat în timpul mai recent.

2. Testimoniu școlar, prin care să dovedească, că are pregătirea recerută prin Regulamentul pentru parohii.

3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de protopresbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea membrilor corporale.

5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroană, încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate.

6. Petenții să scrie corect locul ubicăturei și poșta ultimă, altcum să alătore și marcele postale recerute pentru a i-se putea trimite rezoluția în scrisoarea recomandată.

Arad, la 19 iunie (2 iulie) 1910.

*Consistorul gr.-or. rom.
din Arad.*

Nr. 141 P.
1909/10.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că la institutul ped. teol. gr. or. rom. din Arad s'au stabilit următorii termeni pentru începerea anului școlar 1910/11:

1. În 18/31 august 1910, se vor ține examenele corectoare la ambele despărțăminte.

2. În 19 aug. 1 sept. 1910, se vor face înscrierile asemenea la ambele despărțăminte.

3. În 22 aug. 4 sept., chemarea Duhului Sfânt. Competenții la despărțământul teologic au La înscriere să se prezinte fiecare elev cu testimoniul anului precedent, cu chitanță despre

achitarea ratei I de întreținere (200 cor. la teologie, 140 cor. la pedagogie) și cu chitanța dela librăria diecezană despre cărțile prescise pentru anul școlar 1910/11. Mai departe la înscriere fiecare elev să achite taxele de înscriere, didactrul, taxa medicală, fond. bibl. fond. tiner. soc. de lectură,) cari împreună fac la despărțământul teologic 50 cor, 40 fil.; iar la despărțământul pedagogic 23 cor. 40 fil.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștință privaștilor din ambele despărțăminte, că pe viitor să-și înainteze petitele la Ven. Consistor, iar competenții la despărțământul pedagogic să-și înainteze petitele de primire în pedagogie direct la direcțiunea institutului pedagogic, iar pentru beneficii separat la V. Consistor.

Dela competenții la pedagogie se recere, ca să fie integrii corporalmente, să aibă auz muzical, să fie împlinit deja al 14 lea an al etății, dar să nu fie trecuți peste 18 ani; să aibă 4 clase gimnasiale, reale sau civile cu succes terminate. Întru cât n'ar fi îndeplinit contingentul cursului I pedagogic cu absolvenți de 4 clase, pe lângă împlinirea celorlalte condițiuni legale vor fi primiți și cu 3 clase gimnasiale, reale sau civile, acei tineri cari vor fi absolvat acele clase cu succes „bun“ și vor prestă examenul de primire corăspunzător gradului cultural al clasei IV gimnasială, reală sau civilă. Examenele de primire se vor face deodată cu examenele corectoare, în 18/31 august 1910.

se vor consideră ca privașiți și vor fi admiși al examenul dela finea anului școlar numai aceia, cari primiți de Ven Consistor la curs privat se vor însinua ca atari pentru înscriere și vor achită cel mult până la 3/16 sept. a fiecărui an de studiu didactrul prescrist (51 cor. 40 fil. la despărț. teologic; 21 cor. 40 fil. la desp. ped.)

Pe lângă aceasta ca condițiune pentru admitere la examen se pune și aceea, că fiecare elev privatist trebuie, să producă atestat de conduită și atestat dela parohul locului, că și-a mărturisit păcatele și s'a împărțășit cu sfintele taine în postul Nașterii și al Învierii Domnului.

Arad, 17/30 iunie.

**Direcțiunea institutului pedagogic
teologic gr. or. român din Arad.**

Nr. 16. S. f. Zs. 1910.

Anunț școlar.

Prin aceasta se aduce la cunoștința celor interesați, că cu începutul anului școlastic 1910/1911 în *institutul fundațiunei Zsigaiane*, din Oradea-mare, se mai primese pe lângă cei deja primiți — încă doi elevi grațuiți — și vre-o 8—10 elevi, cari vor studia la Gimnaziul sau școalele reale din Oradea-mare, cu o taxă anuală de 400 cor. solvindă anticipative, în rate trei lunare. Ratele solvite nu se restituiesc, iară

elevii cari nu vor solvi taxele la timp, se lipsesc de beneficiu.

Tinerii se vor bucură în internat de supraveghiere conform regulilor domestice, și vor avea proviziunea întreagă, fără *dejun*, spălat și luminat.

Părinții vor avea a se îngriji de vestmintele de pat și îmbrăcăminte necesară.

Doritorii de a intra în acest institut ca elevi grațuiți, au a-și înaintă cererile instruite cu: Testimoniu de pe clasa absolvată; atestat de botez, din care să se vadă, că și acum aparțin confesiunei gr.-or. rom.; atestat de sărăcie din anul curent; atestat despre a doua vaccinare până la 2/15 august 1910, adresate Senatului fundațional, și a le trimite la președintele Senatului *Toma Pacala*, protopop în Oradea-mare, Beothy Ödön-utca Nr. 22.

Până la 2/15 august se pot însinua și cei cu taxa, iară la caz de necesitate încât ar mai fi locuri se pot face însinuări și până la 1 septembrie cu taxe tot la numitul președinte.

Oradea-mare, 1/14 iulie 1910.

Toma Pacala m. p.
protopopul Orăzii-mari, ca
președintele Senatului.

Georgiu Papp m. p.
preot, actuar și asesor Con-
sistorial, ca not Senatului.

CRONICA.

Aviz învățătorilor, cari au absolvat preparandia gr. or. rom. din Arad în anul 1900. O întâlnire colegială. În urma subscrierii declarațiunilor pe cari scrisul le-am emis — invit pe toți colegii cari au absolvat preparandia din Arad în anul 1900, la întâlnirea colegială ce are a se ține în ziua de sfântul Ilie 20 iulie s. v. a. c. în edificiul seminarial din Arad dimineața la 8 oare. Rog pe frații colegi a se prezentă însă în presară zilei amintite, când apoi să va aduce hotărîre în ce chip să sărbăm ziua conveinirei noastre. Semeș-Șag la 5 iulie st. v. 1910. Antonio Nevrincean, inv. ort. rom.

Carte didactică aprobată. Ministrul instrucției publice a aprobat sub Nr. 43,830/1910 *Curs practic de limba maghiară* partea I pentru cl. 1, 2 și 3 și partea II pentru clasele 4, 5 și 6 scris în conformitate cu art. de lege XXVII/1907, precum și a planului de învățământ și a instrucției ministeriale emise sub Nr. 120,000/1908 scrise de Iuliu Vuia inv. dir. fiecare parte cu 50 fileri, apărute în tipografia diecezană din Arad.

Recenzentul ministerial a evalidat aceste cursuri de *model*.

„Ca cărți practice — zice recenzentul ministerial — se numără între cele mai bune cărți de acest fel, în limba română nu cunosc tocmai lucrare, care ar instrua limba maghiară pe elevii școalei primare după un metod atât de lămurit și ușor.“

„Ele dovedesc deosebite cunoștințe didactice și o aranjare corăspunzătoare a materiei.“

Cumcă astăzi să învață cu succes limba maghiară în școalele române din patrie, aceasta are ase mulțum în prima linie manualelor lui Iuliu Vuia, compuse cu *atâta isetetime* și după un *metod atât de ușor*; căci scrierea ce face subiectul recenziunei mele, se numără din toate punctele de vedere între cele mai succese creațiuni“. Aceste manuale se pot procura dela librăria diecezană din Arad Deak Ferencz u. 33. cu 50 fileri exemplarul.

Caransebeș, 5 iuliu 1910.

Iuliu Vuia,
inv.-dir.

Aviz!

Anuarul școlar, tipărit conform ordinului ministerial mai nou, acomodată și școalelor ajutate din partea statului, conținând tipăriturile: *ziuar de primire, ziuar de frecvență și progres, ziuarul materialului propus, ziuarul vizitațiilor, și evenimentelor, consemnarea manualelor întrebuințate, date statistice despre școlari, învățător și școală*, se află spre vânzare la **Librăria diecezană din Arad**. Prețul unui exemplar pentru o școală cu 80 elevi 4 cor., — dela 80—120 cu 5 cor., — dela 120—160 cu 6 coroane.

Concurese.

Nr. 3765/1910.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de **28 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”, pentru conferirea alor 2 eventual 3 stipendii din fundațiunea **Teodor Papp**.

Îndreptățiți la aceste stipendii sunt conform literelor fundaționale:

- rudeniile fondatorului;
- tineri români ortodocși din Giula.
- în lipsa recurenților de sub a) și b) urmează îndreptățirea tinerilor ortodocși din întreaga dieceză a Aradului.

Concurenții au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului român ort. din Arad, instruite cu următoarele documente originale ort. în copii autenticate la vr-un notariat public regesc:

- Extras din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului local, că respectivul și de prezent aparține bisericii gr. or.
- Rudeniile, cari reflectează la stipendiu au să prezinte și *informațiune familiară* în toată regula.
- Atestat de paupertate dela direcția politică competentă, cu *date pozitive* despre starea materială a părinților concurentului însuși.

Atestat de paupertate se recere și dela rudeniile fondatorului, dacă reflectează la stipendiu.

- Testimoniu de pe anul școlar 1909/10, iar universității — despre toate cursurile ascultate, respective documentul despre progresul făcut.
- Certificat medical despre starea sanitară a concurentului.

- Dacă concurentul a întrerupt studiile, are să dovedească prin act autentic: unde, în ce calitate a petrecut și ce purtare a avut?
- Concurentul va avea să arate în petițiune specialitatea la care, și locul unde voiește să urmeze studiile, precum și aceea, dacă are ori nu, și alt stipendiu; dacă da, de unde și în ce sumă?

Petițiunile, cari nu vor întruni condițiunile de mai sus ale concursului ori ar intra după expirarea concursului nu se vor lua în socotință.

Fiecare concurent are să comunice locul și poșta ultimă, unde să i-se trimită rezoluțiunea Consistorului. *Arad*, din ședința Consistorului ca senat școlar 1/14 iulie 1910.

Consistorul ort. rom.
din Arad.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci cantorale din **Măgulicea**, se escrie **din nou** con-

curs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1. Salar în bani gata din cassa cult. 500 cor. 2. Spese de conferință 20 cor. 3. Scripturistică 20 cor. 4. Lemne pentru încălzirea salei de învățământ și a locuinței învăț. după trebuință. 5. Uzufrucul grădinei școl. $\frac{1}{2}$ jugăr. 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. 7. Locuința în natură. Întregirea salarului învățătoresc la 1000 cor. cu ajutor de stat și cvincvenalele se vor cere dela stat conform art. XXVII 1907.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt poftiți să-și substearnă recusele lor instruite conform regulamentului și adresate comitetului parohial la subemnatul în Halmagiu (Nagyhalmagy); totodată sunt poftiți a-se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din Măgulicea spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Comitetul parohial

În conțelegere cu *Cornel Lazar* protopop insp. școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci din **Berechiu**, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1. În bani 300 cor.; 2. uzufrucul a lor 16 jugh. pământ estravilan, prețuit în 260 cor.; 3. despăgubire de pășunat 96 cor.; 4. pentru conferință 16 cor.; 5. pentru scripturistică 10 cor.; 6. în prețul competenței de lemne 80 cor.; 7. dela înmormântări mari, unde va fi poftit câte 1 cor. 20 fil. dela înmormântări mici câte 80 fil.; 8. cvartir cu supraedificate și intravilan de 600 st. Din edificiul școlii, o odaie se reține pentru bucatele fondului bisericesc.

Dările după pământ, etc. le va suporta cel ales.

Salarul fundamental, precum și cvincvenalele se vor cere din vistieria statului.

Cel ales va avea, să conducă cantoratul în biserică la toate serviciile divine, fără altă remunerațiune.

Cei ce vor putea documenta că știu înființa și cor, vor fi preferiți.

Recusele ajustate cu documentele prescrise, iar dacă au mai funcționat undeva și cu atestat de conduită dela oficiul par. concernent, — și adresate comitetului par. din Berechiu, să se înainteze la oficiul ppesc gr. or. rom. din Borosjenő (com. Arad), având recurenții în termenul regulamentar, a se prezenta în careva duminică ori sârbătoare, în s. biserică din Berechiu, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comit. par. din Berechiu, ținută la 29 iulie v. 1910.

Ioan Popoviciu,
paroh, preș. com. par.

Nicodim Bugarin,
notariu com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia*, protopresb. insp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala gr. or. rom. din **Görbed** (com. Bihor), cu termen de **30 zile** dela prima publicare, pe lângă următorul salar:

- dela 261 numere de case 259 brădii de bucate.
- dela 261 numere de case câte 2 cor.
- patru jugh. pământ arător.
- stolele cantorale.
- cvartir liber foarte acomodată.

Alesul învățător va purta sarcinile publice pentru pământul beneficiat și va fi îndatorat, să provadă cantoratul în și afară de biserică.

Doritorii de a ocupa acest post au să se prezenteze în sf. biserică din Görbed, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale, și recursele lor adresate com. par. să le subștearnă subscrisului protopop.

Micherechiu, 7/20 iulie 1910.

Nicolae Rocsin,
președinte.

—□—

1—3

Pe baza încuviințării Ven. Cons. ad. Nr. 2285/910, prin aceasta se publică concurs pentru parohia a doua vacantă de clasa II din **Tauți**, cu termin de alegere de **30 zile** dela prima publicare, în acest organ, pe lângă următoarele venite: 1. Uzfructul sesiei parohiale constatatoare din 17 jug. cat. de pământ estravilan. 2. Birul legal preoțesc 3. Stolele legale 4. Întregirea legală dela stat 5. De locuință se va îngriji cel ales 6. Dările după sesie le va solvi nou alesul și este îndatorat a catechisa în școalele confessionale de acolo fără altă remunerațiune dela parohie ori consistor.

Dela recurenți se pretinde cvalificația prescrisă pentru parohiile decl. a II. Doritorii de a ocupa această parohie, sunt poftiți a-și înaintă recursele lor ajustate regulamentar la oficiul protoprezbiteral din Butyiu (Buteni) și cu observarea §-lui 20 din Reg. pentru parohii să-se prezinte în S. biserică spre a-și arăta desteritatea în oratorie și rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Iuliu Bodea*, adm. protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea posului învățătoresc dela școala gr. or. rom. din **Bicaci**, se publică concurs, cu termin de **30 zile** dela I. publicare pe lângă următorul salar:

1. Bani gata 108 cor. 2. grâu mestecat cu săcară 10 cubule. 3. lemne de foc 6 metrii 24 ment. aduse acasă. 4. pământ arător 13 jug. 290□. 5. Competința de imaş. 6. stolele 1 cor. dela mort mic și 2 cor. dela mare. 7. Locuință cu grădină de legumi.

De postul acesta este legat și cantoratul în și afară de biserică.

Competenții vor avea a se prezenta în vre-o duminică la s. biserică, pentru ca să-și arate desteritatea în cant și tipic, — iar recursele și documentele legale sunt a se subșterne P. On. Domn protopop Nicolae Rocsin în Méhkerék.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Nicolae Rocsin*, protopop.

—□—

1—3

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățatoresți vacantă, **Șomoșcheș**, — se escrie concurs cu termin de **30 zile**, dela prima publicare în foaia ofici-oasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele acestui post sunt: 1. Salar în bani 809 cor. 20 fil.; 2. Spese de conferință 20 cor.; 3. Pentru scripturistică 10 cor.; 4. Pentru curatorat 25 cor.; 5. Dela înmormântări 1 cor. cu hora mortului 3 cor.; 6. Pentru încălzitul salei de învățământ 10 metrii de lemne; 7. Cvatir corespunzător și grădină. Întregirea salarului fundamental la 1000 cor. și cvinvenalele se vor cere dela stat.

Alesul va avea să conducă clasele III—VI, precum și școala de repetiție, apoi va avea să provadă cantoratul în strana stângă și a cânta cu elevii în toate duminicile și sărbătorile, — fără altă remunerațiune.

Cei destoinici a înflința și conduce cor, vor fi preferiți.

Recurenții sunt poftiți, ca rugările, ajustate conform dispozițiunilor regulamentare și adresate co-

mitetului par. din Șomoșcheș, — să înainteze Prea On. Oficiu ppsc gr. or. român din Borosjenő (com. Arad), în terminul de mai sus, având a să prezenta, în careva duminică ori sărbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comit. par. din Șomoșcheș, ținută la 10 iulie st. n. 1910.

Simeon Bulcu,
preot preș. com. par.

Ioan Tau,
inv. not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgea*, ppresbiter insp. școl.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc cantoral dela școala gr. or. română din **Ateaș**, protepresbiteratului Tinca (cott. Bihor) cu termin de alegere de **30 zile** dela prima publicare.

Învățătorul ales va beneficia de următoarele emolumente: 1. Salar în bani gata 800 cor. solvinde lunar din repartiția culturală. 2. Stolele uzuat. 3. Cvatir liber cu grădină.

Pentru întregirea salarului conform legii s'au făcut deja pașii necesari.

Reflectanții în termin legal au a-și înaintă recursele ajustate conform regulamentelor în vigoare Prea On. Oficiu protoprezbiteral gr. ort. român din Micherechiu (Méhkerék) și în atare duminică ori sărbătoare au să se prezinte în sf. biserică din Ateaș, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Pentru comitetul parohial.

Ateaș, la 27 iunie 10 iuliu 1910.

Mihaiu Hașasiu,
preot. președ. com. par.

Teodor Gitye,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Nicolae Rocsin*, protopop insp. școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățatoresți din comuna **Ucuiș** devenită vacantă prin pensionarea învățătorului Ioan Buziu se publică concurs cu următorul salar: 1. În numerar 272 cor. 2. 16 cubule bucate 160 cor. 3. 7¹/₂ jughere catastrale a 160□ pământ arător 80 cor. 4. Retulul pentru lemne, din care se va încălzi și școala 72 cor. 5. Competința de pășunat pentru 8 vite 48 cor. 6. Pentru școala de repetițiune dela comuna politică 40 cor. 7. Pentru reuniuni și conferințe 20 cor. 8. Venitele cantorale peste tot 20 cor. Diferința de întregire până la 1000 cor. în suma de 292 cor. precum și cvinvenalele prescrise se acopăr cu ajutorul dela stat votat deja. 9. Cvatir comot și supraedificate pe un intravilan de 1500□.

Reflectanții au a-și înaintă recursele instruite conform legilor susțătătoare și adresate comitetului parohial protoprezbiterului Petru Serb în Fekete-Györös până la 8/21 august, în care zi va fi și alegerea, iar până atunci să se prezinte la sfta biserică, pentru a dovedi îndeletnicirea în cântare și tipic. Cei cari vor fi în stare a înflința cor precum și aceia, cari se vor obliga a continua instruarea cântărilor bisericesti cu adulții, vor fi preferiți. Alesul va fi îndatorat a îndeplini și cantoratul în și afară de biserică fără alta remunerațiune.

Ucuiș, la 20 iunie v. 1910.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Serbu*, protopop tractual.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea vacantului post învățătoresc din **Babșa**, protoprezbiteratul Belințului, pe baza §-lui 58 punct 4 din Regulamentul pentru organizarea învățământului, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt.

1. În bani gata 910 coroane; 2. Pentru conferințe 20 cor.; 3. Pentru scripturistică 20 cor.; 4. 3 jugăre pământ, à 30 cor. jugărul, la olaltă 90 cor.; 5. Locuință în natură cu supraedificate și intravilan lângă școală; 6. De fiecare înmormântare câte 40 fil. eventual 80 fil.

Darea și ecvivalentul după pământul învățătoresc cad în sarcina învățătorului.

Postul îl va ocupa alesul în 1 sept. a. c.

Petiția concursuală ajustată în regulă să se trimită comitetului parohial din Babșa, pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț (Bélincz, Temes-megye); iar reflectanții sunt poștiți a se prezenta într-o duminică sau sârbătoare în s. biserică din Babșa, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească.

Dela reflectanții, cari sunt aplicați mai de mult se cere și atestat de servit și declarație că cu începerea de când pretind cvinvenale.

Concurenții cu pregătiri mai înalte vor fi preferiți; indeosebi înse cei perfecționați în muzica vocală.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protoprezbiter.

—□—

2—3

Conform ordinului Consistorial de sub Numărul 3553/1909 Șc. pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din **Chereșag** se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Bani gata 1000 cor. 2. Stolele cantorale anume: dela mort mare 1 cor., pentru hora mortului 1 cor., dela mort mic 80 fil., dela cununie 80 fil., dela maslu 1 cor., dela sfîntirea apei 20 fil. — 3. Pentru conferințele învăț. 15 cor.; 4. Cvartir corespunzător cu grădină de legume.

Dacă guvernul ar denegă ajutorul pentru acoperirea cvinvenalelor, în acel caz comuna bisericească numai după un serviciu de 5 ani prestat în această stațiune va fi obligată a da nou alesului învățător cvinvenalele.

Alesul învățător e obligat a prevedea cantoratul în și afară de biserică, a instrui școlarii în cântări și ceremoniile bis. precum, în calitate de notar a comitetului și sinodului par., a îndeplini afacerile scripturistice, ce se țin de notariat — fără altă remunerațiune.

Reflectanții sunt avizați a-și înainta recursul ajustat cu documentele prescise în §-ul 60 din Regulament — adresate comitetului par. din Chereșag — subsemnatului protopop în Oradea-mare în termenul arătat mai sus, având a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Chereșag spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Chereșag 24 iunie (7 iulie) 1910.

Pentru comitetul parohial.

Demetrie Albu,
paroh preș.

Petru Vașadi,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

—□—

2 - 3

În urmarea ordinului consistorial sub Numărul 168/1910 Șc. pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din **Parhida** se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Bani gata 992 cor. 2. Folosirea țințirului bisericești 10 cor. 3. Pentru adus de lemne 16 cor. 4. Stolele cantorale dela funcțiunile obveninde — după

calculul mediu alor 5 ani din urmă — 100 cor. 5. Cvartir corespunzător cu grădină de legume, de tot 1118 cor.

Alesul va instrui și adulții, pentru aceștia de prezent primește dela comuna politică 30 cor. dar la caz de sistare. această sumă pentru comuna bisericească nu e obligătoare. Mai departe alesul e obligat a prevedea cantoratul în și afară de biserică, precum și a instrui școlarii în cântări și ceremoniile bis. fără alta remunerațiune.

Doritorii de ocupa acest post sunt avizați a-și înainta recursul ajustat cu documentele prescise în §-ul 60 din Regulament — adresate comitetului par. din Parhida — subsemnatului protopop în Oradea-mare în termenul arătat mai sus, având a-se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Parhida, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

La recurs să se adnezeze și declarațiunea, că nu reflectează la cvinvenal decât după 5 ani de serviciu prestrați neîntrerupt în comună.

Parhida 24 iunie (7 iuliu) 1910.

Pentru comitetul parohial.

Mochin Vancea,
paroh preș.

Georgiu Meșter,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci-cantorale din comuna bis. **Checheș**, protopopiatul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 (unamie) cor. plățibil anticipativ, lunarminte, ori din cassada culturală, și cvinvenalele prescise de lege socotite din ziua în care alesul i-și ocupă postul și-și începe serviciul. Serviciul prestat în alte comune nu se ia în socotință la computarea cvinvenalelor.

2. Spese de conferință 20 cor. — 3. Pentru scripturistică 10 cor. — 4. Locuință învățătorescă constătătoare din 2 chilii, cuina, supraedificate și folosirea grădinei dela școală. — 5. Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fil. iar dela cele cu liturgie 1 cor. 20 fil.

Învățătorul ales va fi dator: a) se conducă strana în sfta bis. — b) a instrui școlarii, nu altcum și pe tinerii cari doresc să învețe cântările bisericești, — c) a ținea prelegeri cu cei din școala de repetiție, — d) în caz de lipsă a catehiză în școala sa, fără alta remunerațiune.

Alesul învățător este dator a-și ocupa postul în 1 septevre.

Conducătorii de cor vor fi preferiți.

Recursele ajustate conform dispozițiunilor regulamentare, adresate comitetului parohial din Checheș, se vor înainta Prea On. Oficiu protopopesic din Belinț până la termenul legal, având recurenții a se prezenta în acest timp, în vr'o duminică ori sârbătoare în sfta bis. din Checheș, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Checheș ținută la 20 aprilie 4 maiu 1910.

Dimitrie Luțai,
preș.

Avram Trion,
not. ad. hoc.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protoprezbiter.

—□—

3—3

În urma autorizării Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 3011/1910. prin aceasta se publică nou concurs pentru îndeplinirea parohiei a doaua din **Soborșin** cu termenul de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt: 1 Intregirea dotațiunii din vistieria statului 1490 cor. 68 fil. 2. 4 jughere pământ parte arător, parte fânaț. 3. Birul și stolele legale.

Parohia este de clasa primă, dar în lipsă de recurenți cvalificați pentru această clasă se vor admite și recurenții calificați pentru parohii de clasa a doaua.

Doritorii de a ocupa această parohie se avizează, să-și trimită recursurile ajustate conform regulamentu- și adresate comitetului parohial din Soborșin, oficiului protopresbiteral din Maria-Radna, iar dânsii să se prezinte — cu stricta observare a dispozițiunilor regulamentare — în s-ta biserică din Soborșin, spre a-și arată desteritatea în cele rituale.

Maria-Radna, la 17/20 iunie, 1910.

Procopie Givulescu,
protoprezbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala a II paralelă confesională gr. or. rom. din **Bara**, tractul Belinț, comitatul Caraș-Severin, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1., În bani gata 810 cor.; 2., pentru scripturistică 15 cor.; 3., pentru conferință 4 cor. la zi și cărașie; 4., locuință în natură, constătătoare din 2 chilii, bucătărie și cămară.

Intregirea salariului la 1000 cor. și cvincvenalele se vor cere dela stat.

Alesul va prestă și servite cantorale, fără altă remunerație.

Cei destoinici a înființa și a conduce cor, vor fi preferiți.

Pe lângă dovedirea calificației prescise, reflectanții au să alătore la petițiile lor concursuale și extras de botez, atestat de moralitate și intrucât au mai funcționat ca învățători, și atestat despre serviciul de până aci.

De asemenea sunt poftiți a se prezentă într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sf. biserică din Bara, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic; iar petițiile concursuale, instruate conform regulamentelor în vigoare, au ale așterne comitetului parohial din Bara. pe calea oficiului protopopesc din Belinț (Bélinez Temes megye,) în termenul concursual.

Ioan Matei m. p.
preș. com.

Adrian Peri m. p.
not com.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protoprezbiter.

—□—

3—3

În urma rezoluțiunei Ven. Consistor Nru1 2128/910, se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Susani** cu filia Nădăbești, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Beneficiul se compune în *parohia noastră Susani*: 1. Casa parohială cu supraedificate economice și intravilan. 2. 8 jugh. de pământ estravilan cu drept de pășunat. 3. Birul legal. 4. Stolele legale. 5. Intregirea legală dela stat. **Din filia Nădăbești**: 1 Uzufuctul unui intravilan gol. 2. Birul legal. 3. Stolele legale.

Parohia fiind de clasa a III-a, dela recurenți se recere calificațiunea prescisa.

Reflectanții pe lângă observarea §-lui 20 din Regulamentul pentru parohii au să se prezente în sfta biserică spre a-și arată desteritatea rituală și omiletică. Recursurile ajustate cu documentele prescise sunt a se așterne la Prea On. Oficiu ppresbiteral a Butenilor (Buttyin). Alesul va avea să provadă fără alta remunerațiune catehizarea întruna din școalele acestor parohii.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în Susani-Nădăbești, la 14/27 martie 1910.

Teodor Draia,
adm. par. preș. com.

Ioan Șandru,
not. comit. paroh.

În conțelegere cu: *Iuliu Bodea*, adm. pprezbit.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

În urma incuviințării Ven. Consist. aradan sub Nr. 3410/910, de datul 21 iunie v. 910. se publică licitațiune minuendă, pentru edificarea de nou a edificiului școlar gr. or. română din **Bulza**, protopopiatul Lipovei, (com. Caras-Severin) pe lângă următoarele condițiuni:

1. Licitațiunea se va ține în biserică gr. or. română din Bulza, la 18/31 iulie a. c. la 11 ore a. m.

2. Prețul exclamării, conform preliminarului de spese, este de 5537 cor. 84 fil.

3. Licitanții au se depună ca vadiu în bani gata ori hârtii de valoare acceptabile, 10% din prețul de exclamare. Planul și preliminarul de spese și condițiile speciale de licitare se pot vgea la oficiul parohial din loc.

Licitanții nu-și pot formă drept la diurne și spese de călătorie pentru participare. Comuna bis. își rezervă dreptul de a da lucrul în întreprindere acelu măestru, în care va avea mai multă încredere.

Dat din ședința comitetului parohial din Bulza, ținută la 18/26 maiu 1910.

Teodor Simedrea,
preș. com. par.

Siminic Popovici,
not. com. par.

În conțelegere cu adm. preot. *Ioan Cîmponeri.*

—□—

2—3

Pentru zidirea școalei gr. or. rom. din **Sititelec** protopresbiteratul Tinca pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de V. Consistor sub Nr. 807/910.

Termenul de licitațiune se defige pe duminica din 11/24 iuniu 1910 la 7 ore a. m. în școala din localitate.

Prețul de exclamare 8546.51 fil.

Licitanții au să depună un vadiu de 10% din prețul sumei exclamate în bani gata ori libele de depuneri pe numele licitantului.

Comuna bisericască își rezervă dreptul de a primi pe reflectantul, în care are mai mare încredere.

Planul și preliminarul de spese aprobat și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din Sititelec.

Intreprinzătorii nu pot pretinde diurne ori spese pentru participare la licitațiune.

Sititelec la 2/15 maiu 1910.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Nicolae Rowin*, protopop.

—□—

3—3